

4. ÄGANDERÄTTEN I DEN NATIONALEKONOMISKA FORSKARUTBILDNINGEN*

DAN JOHANSSON

Inledning

Länge negligerades äganderättens betydelse för ekonomisk tillväxt i den nationalekonomiska forskningen.¹ Tillväxt – det vill säga ökningen av värdet av den samlade produktionen av varor och tjänster i ett land under ett år – förklarades av ökade insatser av produktionsfaktorer, främst arbete och kapital, och av en ökad produktivitet till följd av den tekniska utvecklingen. Arbetskraften antogs öka i takt med befolkningen och kapitalet i takt med sparandet. Befolkningsökningen och sparandet, liksom produktivitetsökningen, antogs vara *exogent* givna. Enligt denna teori var således tillväxten *exogent* bestämd. Detta innebar att den nationalekonomiska teorin inte gav någon förklaring till vad som

* Information om forskarutbildningar, kursprogram och läroböcker har hämtats från nätet. Informationen är föredömligt lättillgänglig, men i de fall någon oklarhet förekommit har ansvarig på respektive institution, kurs eller liknade kontaktats för ett klagörande. Jag tackar samtliga kontaktade för snabba och uttömmande svar. Artikeln bygger delvis på två tidigare publicerade artiklar: Johansson (2004) och Johansson (2005).

1 Nationalekonomin är en heterogen vetenskap med olika traditioner som skiljer sig vad gäller antaganden, metod, problem och därmed slutsatser angående till exempel den ekonomiska politiken. Den dominerande traditionen är matematiskt inriktad och kallas för *mainstream economics* (se nästa avsnitt).

ytterst förklarade tillväxt (se till exempel Solow 1956, 1957).

Detta ansågs otillfredsställande, även av många av de egna företrädarna. Kritik framfördes bland annat av forskare som menade att institutionerna – samhällets spelregler – var avgörande för tillväxten och det ekonomiska välståndet. Kritiken bottnade bland annat i omfattande ekonomisk-historiska studier av nationers och civilisationers uppgång och fall. Vad förklarade till exempel att det under den tidiga medeltiden relativt efterblivna Europa tog den ekonomiska, militära, politiska och teknologiska ledningen framför det muslimska väldet och det kinesiska riket, som tidigt var mer utvecklade i flera avseenden? Slutsatsen var att framväxten, eller försämringen, av institutioner som garanterade den privata äganderätten och individernas ekonomiska frihet² förklarade den relativa framgången respektive tillbakagången. I Kina hade till exempel kejsaren absolut makt, vilket gjorde att individer föredrog att spara i tillgångar som var lätta att gömma och flytta, exempelvis guld, framför tillgångar som lätt kunde konfiskeras vid finansiella kriser, exempelvis fabriker. Produktiva investeringar, liksom teknisk utveckling, blev lidande (se t.ex. North och Thomas 1973, Rosenberg och Birdzell 1986 och Mokyr 1990).

Kritiken mot nationalekonomins huvudfåra fick under lång tid ringa gehör inom nationalekonomin. Murens fall och planekonomiernas kollaps ändrade på detta. För många forskare, tränade och verksamma i nationalekonomins huvudfåra, kom utvecklingen som en överraskning. Dessa länder hade gott om välutbildad arbetskraft, rikligt med kapital, omfattande råvarutillgångar, höga investeringskvoter och kvalificerad forskning, vilket enligt den traditionella teorin förklarade tillväxt. Om inte detta gav tillväxt, vad gjorde det då? Utvecklingen gav stöd för den forskning som

2 Här avses graden av marknadsekonomi, där de centrala beståndsdelarna är frivilliga byten, fri konkurrens och skydd av person och egendom (Gwartney och Lawson 2002: 5).

slog fast att den förmodligen viktigaste faktorn bakom tillväxt är den som de socialistiska ekonomierna saknade institutioner som garanterade den privata äganderätten och den ekonomiska friheten.

Syftet med detta kapitel är att undersöka om dagens forskarutbildning i nationalekonomi tillvaratar dessa erfarenheter och inkorporerar teorier som identifierar institutionerna som viktiga för den ekonomiska tillväxten och det allmänna välbefindandet.

Metoden med vilket detta görs är att undersöka förekomsten av begreppen *economic freedom*³ (ekonomisk frihet), *institution* (institution) och *property rights* (äganderätt) i de läroböckers indexlistor, som används i forskarutbildningen i nationalekonomi.⁴

Idén som ligger till grund för undersökningen är att en lärobok sammanfattar och presenterar det som anses vara den rådande kunskapen inom ett ämne, och att de begrepp som anses centrala finns representerade i lärobokens indexlista. Med samma resonemang antas de begrepp som anses oväsentliga, eller som ännu inte har blivit inkorporerade i teorin, inte förekomma i indexlistan. Genom att studera förekomsten av och räkna antalet hänvisningar till ett begrepp fås därmed en uppfattning om huruvida begreppet anses viktigt eller oviktigt i teorin (eller att man inte har lyckats inlemma det i teorin).

Samtliga svenska lärosäten som bedriver forskarutbildning i nationalekonomi ingår i undersökningen. Av tidsskäl avgränsas undersökningen till de obligatoriska kurserna i forskarutbildningen. I praktiken innebär detta kurserna i mikro- och makroekonomi, då de övriga obligatoriska kurserna i princip är matematiskt och ekonometriskt inriktade

3 Läroböckerna är skrivna på engelska.

4 Variationer på dessa begrepp, såsom *institutional*, ingår också i undersökningen.

(se nästa avsnitt). Undersökningen avser läsåret 2003/04. Artiklar som används i kurserna ingår inte i undersökningen. Skälet är att läroböckerna bedöms representera den accepterade teorin, medan artiklarna bedöms representera försök till teorins vidareutveckling, vilka inte med säkerhet kommer att accepteras.

Lärosäten och läroböcker

Undersökningen inbegriper samma institutioner, eller motsvarande, som täcktes av Högskoleverkets (2002) utvärdering av den svenska forskar- (och grund-) utbildningen i nationalekonomi: Göteborgs universitet, Handelshögskolan i Stockholm, Högskolan i Dalarna, Internationella Handelshögskolan i Jönköping, Linköpings universitet, Luleå tekniska universitet, Lunds universitet, Stockholms universitet, Sveriges lantbruksuniversitet⁵, Umeå universitet, Uppsala universitet, Växjö universitet och Örebro universitet, totalt fjorton stycken.

Av dessa institutioner är flera för små för att ge de obligatoriska kurserna. Istället läser doktoranderna vid de små institutionerna dem vid de större institutionerna. Högskolan i Dalarna samarbetar med Uppsala universitet, Linköpings universitet samarbetar med olika universitet, Luleå tekniska universitet samarbetar med Umeå universitet, Sveriges lantbruksuniversitet samarbetar med Umeå och Uppsala universitet, Växjö universitet samarbetar med Lunds universitet och Örebro universitet samarbetar med Uppsala universitet. Handelshögskolan i Stockholm och Stockholms universitet har ett gemensamt forskarutbildningsprogram, *Stockholm Doctoral Program in Economics, Econometrics and Finance* (SDPE).

5 Två institutioner, en i Umeå och en i Uppsala.

Det är följaktligen de stora universiteten och handelshögskolorna i Lund, Göteborg, Stockholm, Uppsala och Umeå som har ett fullständigt kursutbud och "ansvarar" för de obligatoriska kurserna. Jönköping har också ett komplett kursprogram. Kraven för en forskarexamen är likartade vid de olika lärosätena. Den omfattar 160 poäng, där varje poäng ska motsvara en veckas heltidsstudier. Med undantag av Lund fördelas 80 poäng vardera på kurser respektive avhandlingsarbete. I Lund omfattar kurserna 70 poäng och avhandlingsarbetet 90 poäng. Doktoranderna läser först de obligatoriska kurserna för att därefter läsa de resterande kurserna innan avhandlingsarbetet påbörjas. I Jönköping påbörjas avhandlingen samtidigt med kurserna.

Av kurserna är hälften, 40 poäng, obligatoriska: 10 poäng mikroekonomi, makroekonomi, ekonometri respektive matematik. I Lund är 30 poäng obligatoriska (10 poäng mikroekonomi, makroekonomi respektive ekonometri). Därutöver finns i Lund 15 kurspoäng i matematiska och statistiska metoder som i princip läses av samtliga forskarstuderande. Tillsammans utgör dessa 45 poäng s.k. *core courses*. 5 poäng ekonometri eller makroekonomi kan bytas ut mot kurspoäng som anses mer relevanta med avseende på doktorandens forskningsområde. Jönköping har minskat de obligatoriska poängerna i matematik och makroekonomi med 2 poäng vardera för att ge utrymme åt en obligatorisk kurs i doktrinhistoria (4 poäng).

Utbildningen är inriktad mot nationalekonomins huvudfåra (det som kallas för *mainstream economics*), vilken har naturvetenskaperna som förebild. Teorin uttrycks i matematiska termer, analysen är formell och studenterna tränas i att formulera teorin i matematisk form och att lösa ekvationssystem. Goda matematiska förkunskaper och fortsatt matematisk träning förutsätts därför. Ekonometri och formella metoder står i fokus för empirin. Enkätundersökningar, fallstudier eller intervjuundersökningar är ovanliga och

analysen bygger i allmänhet på aggregerade data och redan befintlig statistik.

Examinationen och den fortsatta akademiska karriären bygger på doktorandens och den nydisputerades förmåga att behärska och använda de matematiska och/eller ekonometriska metoderna. Kraven är höga och konkurrensen är hård, varför incitamenten för doktoranderna och de nydisputerade forskarna är låga för att engagera sig i samhällsekonomiskt relevant forskning och debatt (Boschini m.fl. 2002, 2004).

Sammantaget ingår 17 läroböcker (olika upplagor räknas som en bok), omfattande över 9 000 sidor i undersökningen, se tabell 1. Som framgår av tabellen domineras undervisningen av ett fåtal böcker. Den vanligaste kursboken i mikroekonomi är Mas-Colell m.fl. (1995), som används på samtliga kurser i såväl mikro I som mikro II, Jönköping undantaget. Varian (1992) är den näst mest förekommande. Romer (olika upplagor), Barro och Sala-i-Martin (olika upplagor) och Obstfeld och Rogoff (1996) dominerar den makroekonomiska undervisningen. Flera av de övriga läroböckerna används endast i någon enstaka kurs.

Förekomst och innebörd

Varje sidhänvisning som görs till ett begrepp räknas enligt följande: ”Institution 27”, en hänvisning, ”Institution 35–38”, en hänvisning, ”Institution 27, 35–38”, två hänvisningar och så vidare.⁶

Som framgår av tabell 2 görs i 11 av de 17 läroböckerna, motsvarande ca två tredjedelar, inte en enda hänvisning till något av begreppen. När hänvisningar görs är det också bara enstaka sidhänvisningar. Till *economic freedom* görs inte en

6 I de fall varianter förekommer räknas hänvisningen till respektive ”huvudord”.

Tabell 1. Universitet, kurs och lärobok, läsåret 2003/04

	Mikro I	Mikro II	Makro I	Makro II
Lund	Gibbons (1992) Mas-Colell m.fl. (1995)	Mas-Colell m.fl. (1995)	Romer (1996)	Romer (1996) Obstfeld och Rogoff (1996)
Göteborg	Jehle och Reny (1998) Mas-Colell m.fl. (1995) Varian (1992)	Jehle och Reny (1998) Mas-Colell m.fl. (1995) Varian (1992)	Barro och Sala-i-Martin (1995) Romer (2001)	Barro och Sala-i-Martin (2004) Romer (2001)
Jönköping	Luenberger (1995)	Chambers (1988) Pollak och Wales (1996)	Obstfeld och Rogoff (1996)	Obstfeld och Rogoff (1996)
Stockholm	Mas-Colell m.fl. (1995) Jehle och Reny (2001)	Mas-Colell m.fl. (1995) Laffont och Marti- mort (2002) Mas-Colell m.fl. (1995) Varian (1992) Mas-Colell m.fl. (1995)	Barro och Sala-i-Martin (1995) Blanchard och Fischer (1989) Ljungqvist och Sargent (2000) Obstfeld och Rogoff (1996) Romer (1996) Sargent (1987) Stokey och Lucas (1989) Walsh (1998)	Barro och Sala-i-Martin (1995) Pissarides (2000) Ljungqvist och Sargent (2000)
Uppsala	Mas-Colell m.fl. (1995) Varian (1992)		Barro och Sala-i-Martin (1999), Romer (2001)	Romer (2001)
Umeå	Varian (1992)		Barro och Sala-i-Martin (1995), Blanchard och Fisher (1989)	Blanchard och Fisher (1989)

Not: Läroböcker som angetts som användbar extralitteratur är också inkluderade. I Lund är Makro II inte obligatorisk. I Makro II i Uppsala anges enstaka kapitel i andra läroböcker som litteratur. Dessa är inte medtagna. Vid Umeå universitet ges inte Makro I under 2003/04 beroende på en forskjutning i utbildningsprogrammet. Kursboken avser läsåret 2002/03.

Källa: Egen tabell.

enda. Begreppen har också en annan, ”urvattnad”, innebörd jämfört med de traditioner som sätter institutionerna i fokus för analysen.

Det är endast ett fåtal (fem stycken) läroböcker som refererar till *property rights*, och när så görs är det endast någon enstaka referens till begreppet. Detta är förvånande med tanke på de senaste decenniernas forskning (företrädesvis

Tabell 2. Lärobok, begrepp, förekomst, läsåret 2003/04

Lärobok	Sidor	<i>Economic freedom</i>	<i>Institution</i>	<i>Property Rights</i>	<i>Property Rights</i>	Summa
Barro och Sala-i-Martin (2004)	654	0	0	0	0	0
Blanchard och Fisher (1989)	650	0	0	0	0	0
Chambers (1988)	331	0	0	0	0	0
Gibbons (1992)	267	0	0	0	0	0
Jehle och Reny (2001)	543	0	0	0	0	0
Laffont och Martimort (2002)	421	0	0	1	1	1
Ljungqvist och Sargent (2000)	701	0	0	0	0	0
Luenberger (1995)	486	0	0	1	1	1
Mas-Colell m fl (1995)	981	0	0	0	0	0
Obstfeld och Rogoff (1996)	804	0	0	0	0	0
Pissarides (2000)	252	0	0	1	1	1
Pollak och Wales (1996)	217	0	0	0	0	0
Romer (2001)	651	0	0	4	4	4
Sargent (1987)	510	0	0	0	0	0
Stokey och Lucas (1989)	588	0	0	0	0	0
Walsh (1998)	528	0	4	0	0	4
Varian (1992)	548	0	0	1	1	1
Summa	9132	0	4	8	8	12

Not: Undersökningen inkluderar också relaterade begrepp såsom *institutional*. I kurserna används flera upplagor av Barro och Sala-i-Martin (1995, 1999, 2004), Jehle och Reny (1998, 2001) och Romer (1996, 2001). I tabellen redovisas endast den senaste.

Källa: Egen tabell.

ekonomisk-historisk och institutionell) som visat att uppkomsten och skyddet av den privata äganderätten är en förutsättning för ekonomisk tillväxt och ett allmänt välstånd (North och Thomas 1973, Jones 1981, 1988, Rosenberg och Birdzell 1986, Mokyr 1990, Hall och Jones 1999, Acemoglu m.fl. 2001, 2005). I läroböckerna diskuteras inte heller äganderättens fundamentala betydelse för ekonomins funktionssätt utan endast i samband med s.k. marknadsmisslyckande och externa effekter, det vill säga inte vad den privata äganderätten har för betydelse i allmänhet utan endast i fallet av miljöförstörelse och liknande (Varian 1992: 435, Luenberger 1995: 321, Romer 2001: 36–39). Romer (2001: 116, 120, 121) nämner också äganderätter i samband med kunskapsbildning. Pissarides (2000: 194) nämner äganderätter i samband med jobbmatchningsprocesser. Laffonts och Marti-

morts (2001: 373) referens till äganderätter är endast en referens till annan litteratur.

Fyra hänvisningar görs till *institution*, men alla i samma bok. Walsh (1998: 160–162, 375–381, 380–381, 371–375) diskuterar institutioner i samband med styrningen av centralbanker. Ingen lärobok diskuterar således institutioner i bemärkelsen samhällets spelregler som styr individernas agerande och därmed ekonomins utfall.

I de mest använda läroböckerna i såväl mikroekonomi (Varian 1992 och Mas-Colell m.fl. 1995) som makroekonomi (Obstfeld och Rogoff 1996, Romer 2001, Barro och Sala-i-Martin 2004) hänvisas inte heller till t.ex. North och Thomas (1973)⁷, Rosenberg och Birdzell (1986) eller Mokyr (1990), vilka alla i omfattande och välkända ekonomisk-historiska studier visar att västvärldens väg till ekonomiskt välstånd och politiska dominans var ett resultat av uppkomsten av den privata äganderätten och andra marknadskonforma institutioner.⁸ Sin titel till trots – *Economic Growth* – innehåller således en bok som Barro och Sala-i-Martin (2004) ingen referens till ekonomisk frihet, institutioner, privata äganderätter eller till de ekonomisk-historiska studier som dokumenterat äganderätternas betydelse för långsiktig och uthållig ekonomisk tillväxt.⁹

Vi kan kontrastera resultaten mot resultaten som fås om vi utför samma analys för *capital* (kapital), *investment* (investeringar), *labour* (arbete) och *research and development*, *R&D* (forskning och utveckling). Skillnaden är illustrativ, se tabell 3 (tabellen begränsas för enkelhets skull till de tre mest

7 North belönades år 1993 med Sveriges riksbanks pris i ekonomisk vetenskap till Alfred Nobels minne för sin forskning.

8 Romer (2001) refererar till North (1981).

9 Det kan nämnas att Aghion och Howitt (1998) är en lärobok som behandlar den så kallade nya tillväxtteorin. Visserligen används den inte som kurslitteratur, men görs samma undersökning för denna som för de övriga läroböckerna erhålls följande resultat: *Economic freedom* 0, *Institution* 1, *Property rights* 4. Boken omfattar 694 sidor.

använda läroböckerna i makroekonomi). Enbart referenserna till kapital i dessa tre läroböcker överstiger det totala antalet referenser till de tidigare undersökta begreppen i samtliga läroböcker mer än tiofalt.

Tabell 3. Lärobok, begrepp, förekomst, läsåret 2003/04

Lärobok	Sidor	Capital	Investment	Labour	R&D	Summa
Barro och Sala-i-Martin (2004)	654	45	12	35	27	119
Obstfeld och Rogoff (1996)	804	27	28	7	0	62
Romer (2001)	651	79	46	31	13	169
Summa	2109	151	86	73	40	350

Källa: Egen tabell.

Skulle resultaten ändras om vi utsträckte analysen till att omfatta samtliga kurser och till artiklar? Min bedömning är att så inte skulle vara fallet. Det ges knappast några kurser i *institutional economics*, *law and economics* eller några andra kurser där betydelsen av ekonomisk frihet, institutioner eller äganderätter sätts i centrum. Det är talande att inte någon kurs av denna typ är obligatorisk, vilket närmast bekräftar bilden av att dessa begrepp och teorier som identifierar dem som viktiga inte anses tillräckliga betydelsefulla för att få en framträdande position i dagens nationalekonomiska forskarutbildning. Även om de forskarstuderade under sin utbildning läser flera artiklar som behandlar exempelvis institutioner och äganderätter, så berör artiklar ofta endast en aspekt eller tillämpning av institutionell teori. Artiklar ger inte samma helhetsbild som en bok. Och återigen, om begreppen ansågs som viktiga skulle de obligatoriska kurserna i ökad utsträckning fokusera på dem. Valet av till exempel 10 poäng matematik som obligatoriskt framför 10 poäng i institutionell ekonomi visar vilken kunskap som *de facto* anses viktig för en forskare i nationalekonomi att behärska.

Analysen visar följande: i) Forskarutbildningen i Sverige är homogen. Den följer samma upplägg och bygger på samma

teori, den som brukar kallas *mainstream economics*. ii) Den nationalekonomiska teori som används på forskarutbildningen i Sverige inkorporerar i stort sett inte begreppen *economic freedom*, *institution* eller *property rights*. iii) Traditioner som har en teori som sätter ekonomisk frihet, institutioner och äganderätter i centrum för analysen ingår ej i undervisningen. iv) Doktoranderna kommer i de obligatoriska kurserna inte i kontakt med forskning, företrädesvis ekonomisk-historisk och institutionell, som drar slutsatsen att tillväxten i olika länder, civilisationer och regioner är ett resultat av skillnader i den privata äganderätten och andra institutioner.

Slutord

Att institutionerna är en av de viktigaste förklaringarna till tillväxt bör i dag stå utom allt rimligt tvivel. Utöver en ansenlig teoribildning (t.ex. Kasper och Streit 1998) stöds detta av omfattande empiri (se t.ex. Waldenströms presentation av denna forskning i föreliggande antologi). Förutom planekonomins fall och de tidigare refererade ekonomisk-historiska studierna finns en rad andra resultat som visar att så är fallet. För det första finns andra fullskaleexperiment där länder valt olika tillväxtstrategier och som visat att länder med en frihandelsvänlig, marknadsekonomisk strategi utvecklats bättre (t.ex. Bhagwati och Srinivasan 2001). För det andra finns det ett flertal systematiska studier som visar att tillväxten i många fattiga länder hämmas på grund av bristande institutioner för bland annat entreprenörskap och kapitalmarknader (t.ex. De Soto 2000).

Teorin som ligger till grund för hela den svenska forskarutbildningen i nationalekonomi exkluderar med andra ord en av de viktigaste förklaringarna till tillväxt och allmänt välstånd. Vilka blir konsekvenserna av detta? Många, men

bland det viktigaste är självfallet att dagens forskarstuderande inom nationalekonomi erhåller en bristande förståelse för vad som skapar tillväxt. Deras utbildning grundar sig på sådan teori och använder sådan metod att den många gånger är irrelevant för samhällsekonomisk analys. Dahmén menar att dagens matematiskt orienterade nationalekonomerna har blivit ”redskapsbodens fångar”. Deras teori och metod gör att de inte kan definiera och analysera relevanta problem; de väljer problem efter vad deras matematiska metod klarar av, inte vad som är samhällsekonomiskt intressant. Kvaliteten på råden som ges till politikerna angående den ekonomiska politiken bör rimligtvis urholkas till följd av detta. Den ekonomiska utvecklingen kan därför befaras bli sämre än nödvändigt. De samhällsekonomiska kostnaderna av detta kan förväntas vara stora.

En fara är också att den ensidiga fokuseringen på matematik och statistik kan leda till att de samhällsekonomiskt intresserade forskarstuderande selekteras bort till förmån för tekniska problemlösare med större fallenhet för inomvetenskaplig diskussion än för samhällsorienterad analys (Calmfors 1996: 239–240).¹⁰ Erixon (2001: 317) menar att detta inte främst är ett ekonomiskt utan ett demokratiskt problem: ”Bristen på nya generalister är inte bara ett internt nationalekonomiskt problem utan också ett hot mot demokratin om den förhindrar en oberoende professionell belysning av poli-

10 Jämför Buchanan (1979: 279–280) som skriver att: ”I see a continuing erosion of the intellectual (and social) capital that was accumulated by ‘political economy’ in its finest hours. I look at young colleagues trained to master regression routines who are totally uninterested in, and incompetent to examine, elementary economic propositions. The graduate schools attract and turn out dullards, and the exciting young minds turn increasingly to law, to philosophy and to the commune. For those among these minds that are trapped into economics and that may, with effort, partially finesse the empiricist rage, I see them compelled to utilize their considerable mental potentials resolving the escapist puzzles of modern mathematics”.

tiska beslut av stor betydelse för medborgarnas välfärd”.

Min slutsats är därför att Sverige behöver en kompletterande forskarutbildning i nationalekonomi grundad på teori som inkluderar institutionernas och den privata äganderättens betydelse.

Referenser

- Acemoglu, D., Johnson, S. och Robinson, J. (2001). ”The Colonial Origins of Comparative Development: An Empirical Investigation”. *American Economic Review* 91(5): 1369–1401.
- Acemoglu, D., Johnson, S. och Robinson, J. (2005). ”Institutions as the Fundamental Cause of Long-Run Growth”. I Aghion, P. och Durlauf, S. (red) *Handbook of Economic Growth. Volume 1A*. Amsterdam: Elsevier.
- Aghion, P. och Howitt, P. (1998). *Endogenous Growth Theory*. Cambridge, MA: The MIT Press.
- Barro, R. och Sala-i-Martin, X. (1995). *Economic Growth*. New York: McGraw-Hill.
- Barro, R. och Sala-i-Martin, X. (1999). *Economic Growth*. Cambridge, MA: The MIT Press.
- Barro, R. och Sala-i-Martin, X. (2004). *Economic Growth*. Cambridge, MA: The MIT Press.
- Bhagwati, J. och Srinivasan T. N. (2001). ”Outward Orientation and Development: Are Revisionists Right?” I Lal, D. och Snape, R. H. (red) *Trade Development and Political Economy: Essays in Honor of Anne O. Krueger*. New York: Palgrave.
- Blanchard, J.-O. och Fisher, S. (1989). *Lectures on Macroeconomics*. Cambridge, MA: The MIT Press.
- Boschini, A., Lindquist, M., Pettersson, J. och Roine, J. (2002). ”Framtidens nationalekonomer: Vilka är deras incitament till ’tvåbenthet?’”. *Ekonomisk Debatt* 30(2): 147–152.
- Boschini, A., Lindquist, M., Pettersson, J. och Roine, J. (2004). ”Learning to Lose a Leg: Casualties of PhD Economics Training in Stockholm”. *Econ Journal Watch* 1(2): 369–379.
- Buchanan, J. (1979). *What Should Economists Do?* Indianapolis, IN: Liberty Press.

- Calmfors, L. (1996). "Nationalekonomernas roll under det senaste decenniet – vilka är lärdomarna?". I Jonung, L. (red) *Ekonomerna i debatten – gör de någon nytta?* Stockholm: Ekerlids förlag.
- Chambers, R. (1988). *Applied Production Analysis*. Cambridge, MA: Cambridge University Press.
- De Soto, H. (2000). *The Mystery of Capital: Why Capitalism Triumphs in the West and Fails Everywhere Else*. London: Bantam.
- Erixon, L. (2001). "Finns det några debattörer för Ekonomisk Debatt?". *Ekonomisk Debatt* 29(5): 315–317.
- Gibbons, R. (1992). *A Primer in Game Theory*. London: Harvester Wheatsheaf.
- Gwartney J. och Lawson, R. (2002). *Economic Freedom of the World: 2002 Annual Report*. Vancouver: The Frasier Institute.
- Hall, R. och Jones, C. (1999). "Why Do Some Countries Produce So Much More Output Per Worker than Others?". *Quarterly Journal of Economics* 114(1): 83–116.
- Högskoleverket (2002). *Utvärdering av utbildning i nationalekonomi vid svenska universitet och högskolor*. Högskoleverkets rapportserie 2002:9 R. Stockholm: Högskoleverket.
- Jehle, G. och Reny, P. (1998). *Advanced Microeconomic Theory*. Reading: Addison-Wesley.
- Jehle, G. och Reny, P. (2001). *Advanced Microeconomic Theory*. Boston, MA: Addison-Wesley.
- Johansson, D. (2004). "Economics without Entrepreneurship or Institutions: A Vocabulary Analysis of Graduate Textbooks". *Econ Journal Watch* 1(3): 515–538.
- Johansson, D. (2005). "Entreprenören i läroboken: Förekomst, innebörd, konsekvens". *Ekonomisk Debatt* 33(4): 45–57.
- Jones, E. (1981). *The European Miracle: Environments, Economies, and Geopolitics in the History of Europe and Asia*. Cambridge, MA: Cambridge University Press.
- Jones, E. (1988). *Growth Recurring: Economic Change in World History*. Oxford: Clarendon Press.
- Kasper, W. och Streit, M. (1998). *Institutional Economics*. Cheltenham: Edward Elgar.
- Laffont, J.-J. och Martimort, D. (2002). *The Theory of Incentives*. Princeton, NJ: Princeton University Press.
- Ljungqvist, L. och Sargent T. (2000). *Recursive Macroeconomic Theory*. Cambridge, MA: The MIT Press.
- Luenberger, D. (1995). *Microeconomic Theory*. New York: McGraw-Hill.
- Mas-Colell, A., Whinston, M. och Green, J. (1995). *Microeconomic Theory*. Oxford: Oxford University Press.

- Mokyr, J. (1990). *The Lever of Riches: Technological Creativity and Economic Progress*. Oxford: Oxford University Press.
- North, D. C. (1981). *Structure and Change in Economic History*. New York: W. W. Norton & Company.
- North, D. C. och Thomas, R. P. (1973). *The Rise of the Western World: A New Economic History*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Obstfeld, M. och Rogoff, K. (1996). *Foundations of International Macroeconomics*. Cambridge, MA: The MIT Press.
- Pissarides, C. (2000). *Equilibrium Unemployment Theory*. Cambridge, MA: The MIT Press.
- Pollak, R. och Wales, T. (1996). *Demand System Specification and Estimation*. Oxford: Oxford University Press.
- Romer, D. (1996). *Advanced Macroeconomics*. New York: McGraw-Hill.
- Romer, D. (2001). *Advanced Macroeconomics*. New York: McGraw-Hill.
- Rosenberg, N. och Birdzell, L. (1986). *How the West Grew Rich: The Economic Transformation of the Industrial World*. New York: Basic Books.
- Sargent, T. (1987). *Macroeconomic Theory: Economic Theory, Econometrics and Mathematical Economics*. Boston, MA: Academic Press.
- Solow, R. (1956). "A Contribution to the Theory of Economic Growth". *Quarterly Journal of Economics* 70(1): 65–94.
- Solow, R. (1957). "Technical Change and the Aggregate Production Function". *Review of Economics and Statistics* 39(3): 312–320.
- Stokey, N. och Lucas, R. (1989). *Recursive Methods in Economic Dynamics*. Cambridge, MA: Harvard University Press.
- Waldenström, D. (2005). "Privat äganderätt och ekonomisk tillväxt". I Berggren, N. och Karlson, N. (red) *Äganderättens konsekvenser och grunder*. Stockholm: Ratio.
- Walsh, C. (1998). *Monetary Theory and Policy*. Cambridge, MA: The MIT Press.
- Varian, H. (1992). *Microeconomic Analysis*. New York: W. W. Norton & Company